EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 8.7.2025.
COM(2025) 382 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (EGF) 2021.–2027. gada periodam vidusposma novērtējumu

{SWD(2025) 180 final}

Konteksts

Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF) tika izveidots 2007.–2013. gada periodā ar mērķi izrādīt solidaritāti un sniegt atbalstu darba ņēmējiem, kuri atlaisti no darba globalizācijas izraisītu lielu strukturālu pārmaiņu dēļ pasaules tirdzniecības modeļos. Sākotnējās regulas[1] darbības joma 2009. gadā tika paplašināta[2], lai ietvertu atlaišanu, ko izraisījusi globālā finanšu un ekonomikas krīze. 2014.–2020. gada periodam darbības joma tika vēl vairāk paplašināta[3], lai ietvertu atlaišanu, ko izraisījusi jebkura jauna globāla finanšu un ekonomikas krīze. 2014.–2020. gada periodā EGF līdzfinansēja līdz 60 %[4] no dalībvalstu īstenotajiem pasākumiem, lai palīdzētu atlaistajiem darba ņēmējiem ātri no jauna integrēties darba tirgū. Lai novērstu Covid-19 pandēmijas ietekmi, Komisija izstrādāja ekonomikas atveseļošanas plānu[5], kurā EGF bija iekļauts kā ārkārtas instruments ar mērķi palīdzēt cilvēkiem, kuri zaudējuši darbu globālās finanšu un ekonomikas krīzes dēļ. Eiropas pagaidu atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*)[6] līdz 2022. gada beigām nodrošināja ievērojamus finanšu līdzekļus Covid-19 pandēmijas negatīvās ekonomiskās un sociālās ietekmes mazināšanai.

2021.–2027. gada periodam[7] fonds tika pārdēvēts par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (EGF). Tika ieviestas **būtiskas izmaiņas**[8], piemēram, tiesību saņemt atbalstu paplašināšana nolūkā atbalstīt darbu zaudējušus darba ņēmējus neatkarīgi no pārstrukturēšanas pasākuma cēloņa, sliekšņa pazemināšana no 500 līdz 200 darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, procedūru vienkāršošana un paātrināšana un līdzfinansējuma likmes saskaņošana ar Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+)[9]. Komisija 2025. gada 1. aprīlī ierosināja EGF regulas grozījumu[10], lai aptvertu arī darba ņēmējus, kuriem draud darba zaudēšana uzņēmumos, kuros notiek pārstrukturēšana. Šis grozījums ir īsumā izklāstīts šā dokumenta beigās.

Vidusposma novērtējuma tvērums

Saskaņā ar EGF regulas 22. pantu Komisija veica vidusposma novērtējumu, lai novērtētu, vai un cik lielā mērā EGF ir uz pareizā ceļa, lai sasniegtu savus mērķus 2021.–2027. gada periodā. Novērtējumā tika pārbaudīta EGF lietderība, efektivitāte, būtiskums, saskanība un tā radītā ES pievienotā vērtība. Ierobežotā apjomā ir iekļauta arī pieredze EGF īstenošanā un izstrādē.

Novērtējumā galvenā uzmanība pievērsta izmaiņām, kas ieviestas 2021.–2027. gada periodam, lai novērtētu, cik lielā mērā šīs izmaiņas ir devušas paredzētos rezultātus. Tā kā fonda līdzekļu apguve bija salīdzinoši zema un pieejamie pierādījumi bija ierobežoti[11], novērtējumā tika

---

Regula (EK) Nr. 1927/2006, OV L 406, 30.12.2006., 1. lpp.

[2] Regula (EK) Nr. 546/2009, OV L 167, 29.6.2009., 26. lpp.

[3] Regula (ES) Nr. 1309/2013, OV L 347, 20.12.2013., 855.–864. lpp., (EGF regula).

[4] No 2007. līdz 2009. gadam un no 2012. līdz 2013. gadam EGF līdzfinansējuma likme bija 50 %, un to palielināja līdz 60 % laikposmos no 2009. līdz 2011. gadam un no 2014. līdz 2020. gadam (sk. pievienotā dienestu darba dokumenta 6. pielikumu).

[5] Sk. paziņojumu "ES budžets – Eiropas atveseļošanas plāna dzinējspēks", 27.5.2020.

[6] Padomes Regula (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs) (OV L 159, 20.5.2020., 1.–7. lpp.).

[7] Regula (ES) 2021/691, OV L 153, 3.5.2021., 48.–70. lpp.

[8] Izmaiņas tika ieviestas, lielā mērā pamatojoties uz ietekmes novērtējumu, kas pievienots priekšlikumam regulai par EGF 2021.–2027. gadam, *ex post* novērtējumu par EGF 2014.–2020. gadā un iepriekšējiem EGF novērtējumiem un ziņojumiem par EGF, piemēram, *ex post* novērtējumu par EGF 2007.–2013. gadā, Eiropas Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 7 (2013) par EGF, Eiropas Parlamenta veikto Eiropas īstenošanas novērtējumu par EGF 2007.–2014. gadā.

[9] EGF līdzfinansējuma likme ir saskaņota ar augstāko ESF+ līdzfinansējuma likmi attiecīgajā dalībvalstī, vienlaikus saglabājot 60 % minimālo likmi.

[10] COM(2025)140.

[11] Pirmo septiņu EGF intervences gadījumu rezultāti kļuva pieejami tikai 2024. gada otrajā pusē.

izskatīti arī iemesli, kāpēc EGF apguves līmenis bija zems, neraugoties uz vienkāršotajiem pieteikšanās noteikumiem, kas tika ieviesti ar 2021.–2027. gada EGF regulu. Mērķis ir noskaidrot, vai EGF saskaņā ar pašreizējiem noteikumiem turpina rezultatīvi atbalstīt darba ņēmējus, kurus ietekmē globālās ekonomikas pārmaiņas, tādējādi saskaņojot fonda darbību ar ES visaptverošajiem sociālās politikas mērķiem.

Neraugoties uz Komisijas centieniem veikt pēc iespējas plašāku novērtējumu un apspriesties pēc iespējas plašāk, novērtējuma rezultāti ir jāuztver piesardzīgi, jo pieejamie dati ir ierobežoti. EGF vidusposma novērtējuma veikšanas agrais laiks ļāva izmantot tikai ierobežotu informācijas, pierādījumu un pieredzes apjomu no pašreizējā perioda. Ekonomiskās situācijas uzlabošanās bija iemesls mazākam EGF pieteikumu skaitam, un tā rezultātā attiecīgajā brīdī bija pieejams ierobežots datu apjoms. Citas problēmas, ar kurām nācās saskarties novērtēšanas laikā, bija snieguma rādītāju trūkums, ierobežotas iespējas veikt piemērotus salīdzinājumus ar datiem no pirmā plānošanas perioda, kā arī ierobežoti resursi šim novērtējumam.

Novērtējuma pamatā ir apspriešanās ar ieinteresētajām personām, mērķorientētas intervijas un apspriešanās ar valsts un ES ieinteresētajām personām, kas iesaistītas EGF īstenošanā.

Novērtējums aptver 18 EGF intervences gadījumus (t. i., apstiprinātus pieteikumus), kas saņemti laikposmā no EGF regulas stāšanās spēkā 2021. gada 3. maijā līdz 2024. gada 31. decembrim. No tiem 11 pieteikumi tiek izskatīti, neveicot rezultātu analīzi. Rezultāti būs pieejami tikai laikposmā no 2025. līdz 2027. gadam, ņemot vērā to, ka intervences pasākumi joprojām turpinās. Intervences gadījumi, kas attiecas uz septiņām dalībvalstīm (Beļģiju, Dāniju, Franciju, Grieķiju, Itāliju, Spāniju un Vāciju), ir saistīti ar 13 ekonomikas nozarēm, it īpaši autobūvi, uzglabāšanu un transporta atbalsta pakalpojumiem, vairumtirdzniecību, gaisa transportu un parastajiem metāliem.

Nelielo pieteikumu skaitu 2021.–2024. gadā var izskaidrot ar vairākiem iemesliem. Viens no iepriekšējos novērtējumos uzsvērtajiem iemesliem ir tas, ka EGF pieteikumu skaits vienmēr ir bijis ciklisks un saistīts ar vispārējām nodarbinātības tendencēm un ekonomisko situāciju dalībvalstīs. Covid-19 pandēmija 2021. gadā izraisīja uzņēmumu slēgšanas un darbvietu zaudēšanas pieaugumu visā Eiropā. Tomēr Eiropas ekonomikai izdevās sekmīgi pārvarēt krīzi, daļēji pateicoties saīsināta darba laika shēmām, kas tika ieviestas ES un valstu līmenī. Tā rezultātā bija mazāk liela mēroga pārstrukturēšanas pasākumu, un dalībvalstis spēja labāk reaģēt uz tiem.

Tomēr kopš 2024. gada *Eurofound* Eiropas Pārstrukturēšanas centra (*ERM*)[12] datubāzes dati liecina, ka tādu pārstrukturēšanas pasākumu skaits, kuros tiek zaudētas 200 vai vairāk darbvietu, laikā no 2023. līdz 2024. gadam strauji palielinājās par 50 %[13], sasniedzot augstāko līmeni laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam. Turklāt 2024. gadā pirmo reizi kopš 2020. gada kopējais zaudēto darbvietu skaits pārsniedza to darbvietu skaitu, kas radītas lielu pārstrukturēšanas pasākumu laikā, jo īpaši visvairāk skartajās apstrādes rūpniecības, transporta/uzglabāšanas un mazumtirdzniecības nozarēs[14]. Tas liecina par ekonomikas

[12] *ERM* ir vispilnīgākais datu avots, kurā reģistrē visus paziņojumus par atlaišanu attiecīgajā gadā. Pārstrukturēšanas paziņojumi tiek reģistrēti *ERM*, pamatojoties uz galveno mediju avotu pārbaudi katrā dalībvalstī. Eiropas Pārstrukturēšanas uzraudzības centrs | Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds.

[13] Eiropas Savienībā 2024. gadā tika reģistrēti 309 pārstrukturēšanas pasākumi, kuros tika zaudētas 200 vai vairāk darbvietas, salīdzinot ar 205 pasākumiem 2023. gadā.

[14] Eiropas Pārstrukturēšanas uzraudzības centrs | Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds. Piemēram, 2024. gadā *ERM* tika reģistrēts, ka ES27 automobiļu ražošanas nozarē tika zaudētas 39 706 darbvietas, savukārt izveidotas tika tikai 5727 darbvietas (ietver šādas *NACE* nozares: C27.1, 29.1, 29.2, 29.3, 30.3, 30.9, 74.9).

lejupslīdi, kas ar zināmu kavēšanos (atkarībā no pārstrukturēšanas pasākumu ilguma un lieluma) varētu novest pie tā, ka nākotnē tiks saņemts vairāk EGF pieteikumu.

Vidusposma novērtējums ir sniegts kā Komisijas dienestu darba dokuments (SWD). Komisijas Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts sagatavoja dienestu darba dokumentu, pamatojoties uz dokumentāro un uz vietas veikto izpēti, ieinteresēto personu atsauksmēm, EGF pieteikumu analīzi un dalībvalstu iesniegtajiem galīgajiem ziņojumiem. Citi avoti bija iepriekšējie ziņojumi un EGF novērtējumi, kā arī rezultāti, kas gūti apspriedēs ar attiecīgajām EGF ieinteresētajām personām no visām dalībvalstīm. Tāpat tika apkopoti un analizēti papildu pierādījumi, kas gūti no vairāku Komisijas darbinieku pieredzes, tiem pārvaldot EGF, un no Komisijas iekšējās EGF datubāzes, kurā iekļauti dati par visiem EGF intervences gadījumiem laikposmā no 2007. līdz 2024. gadam. Novērtējuma rezultāti sniedz atziņas par EGF īstenošanu.

Šie rezultāti tiek darīti zināmi ES iestādēm un struktūrām, kā arī sociālajiem partneriem[15].

Galvenie konstatējumi pa novērtēšanas kritērijiem

EGF palīdzību vienmēr piedāvā ar atpakaļejošu spēku pēc atlaišanas. Palīdzība tiek sniegta papildus dalībvalstu pasākumiem valsts, reģionālā un vietējā līmenī tikai tad, ja pēkšņi kolektīvās atlaišanas procesi rada ārkārtēju spiedienu uz valsts nodarbinātības dienestiem un kad dalībvalsts nolemj pieteikties EGF finansējumam.

EGF piedāvā mērķorientētu, individuāli pielāgotu un individualizētu atbalstu atbalsta saņēmējiem**[16]**, ļaujot tiem vieglāk atgriezties darba tirgū salīdzinājumā ar citiem, kuri nav saņēmuši EGF atbalstu[17]. EGF pasākumi atbilst atbalsta saņēmēju individuālajām vajadzībām un vēlmēm. EGF **novērš šķēršļus līdzdalībai** un **nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem atbalsta saņēmējiem[18]**, vienlaikus koncentrējoties uz neaizsargātām grupām, piemēram, nelabvēlīgā situācijā esošiem atbalsta saņēmējiem, to vidū gados jauniem un gados vecākiem bezdarbniekiem un nabadzības riskam pakļautiem cilvēkiem. EGF ļauj cilvēkiem uzlabot zināšanas un prasmes vai izmantot citus piemērotus pasākumus (piemēram, mobilitātes pabalstus, bērnu aprūpes pabalstus vai vecāka gadagājuma cilvēku aprūpi).

EGF ļauj dalībvalstīm eksperimentēt ar inovatīviem aktīviem darba tirgus pasākumiem, kas var nebūt parasti pieejami darbu zaudējušiem darba ņēmējiem. Gadījumos, kad inovatīvie **pasākumi** bija **sekmīgi**, **dalībvalstis**, piemēram, Beļģija, Vācija un Spānija[19], pēc tam **integrēja tos savos standarta palīdzības pasākumos**.

---

[15] Saskaņā ar EGF regulas 22. panta 2. punktu.

[16] Saskaņā ar septiņiem EGF atbalsta saņēmēju apsekojumiem 62 % respondentu (no kopumā 645 atbildēm) piekrita, ka EGF ir pielāgots viņu vajadzībām.

[17] *Study supporting the ex post evaluation of the European Globalisation Adjustment Fund (2014-2020)*, 13. lpp., https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ceb95383-a24f-11eb-b85c-01aa75ed71a1.

[18] Spānijā īpaša uzmanība tiek pievērsta arī piekļūstamībai visās vietās, kas saistītas ar projektu darbību īstenošanu (informācijas pasākumi, izpratnes veicināšana utt.), lai panāktu personu ar invaliditāti vienlīdzīgu līdzdalību. Beļģijā ir iekļauti pasākumi, kas piedāvā finansiālus stimulus ikvienam sociālās ekonomikas nozares darba devējam, kurš nodarbina 50 gadus vecus vai vecākus darba ņēmējus. Vēl viens pasākumu piemērs no Beļģijas ir tas, ka nabadzības riskam pakļautiem cilvēkiem kolektīvi tiek sniegta informācija par ietekmi uz nodokļiem, ko rada statusa maiņa no darba ņēmēja uz bezdarbnieku, kā arī par pārmērīgu parādsaistību novēršanu. Gan Beļģija, gan Spānija cenšas pārvarēt dzimumu stereotipus, piedāvājot finansiālus stimulus sievietēm, kuras piedalās mācību programmās vai veic darbu, ko parasti apgūst vai veic vīrieši.

[19] Beļģija, Dānija, Grieķija, Itālija, Spānija un Vācija. Beļģijā Flandrijas reģionā kā piemērus var minēt vakanču gadatirgu organizēšanu, lai palīdzētu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem atrast jaunu darbu, savukārt Valonijas reģionā atbalsta saņēmējiem tika doti stimuli piedalīties digitālajās mācībās. Vācijā atbalsta saņēmēji, kas pabeidza digitālās mācības, saņēma planšetdatoru. Spānijā EGF intervences gadījumi ir izmantoti kā atsauce citu darba meklētāju darbā iekārtošanas projektu un vietējo nodarbinātības iniciatīvu izstrādē.

EGF lietderība

Lietderības kritērijs novērtē EGF lietderību tā mērķa sasniegšanā gan instrumenta, gan intervences gadījumu līmenī. EGF mērķis ir i) apliecināt solidaritāti ar atlaistajiem darba ņēmējiem un ii) katrā EGF intervences gadījumā nodrošināt, ka maksimāli daudzi atbalsta saņēmēji pēc iespējas ātrāk atrod ilgtspējīgu darbu. Šā novērtējuma rezultāti ir aprakstīti turpmāk.

Paplašinātā darbības joma, **grozītie intervences kritēriji**, **vienkāršotās pieteikšanās procedūras** (likvidēta nepieciešamība pierādīt saikni ar atlaišanas cēloni) un **īsāki procedūras termiņi** gan Komisijai, gan dalībvalstīm **ir padarījuši EGF taisnīgāku, iekļaujošāku un pieejamāku**. Turklāt **EGF līdzfinansējuma likmes saskaņošana** ar ESF+ līdzfinansējuma likmi (vienlaikus saglabājot 60 % minimālo likmi) tika uzskatīta par faktoru, kas veicina pieteikšanos finansiālam ieguldījumam no EGF.

EGF atbalsta visus atbalsttiesīgos saņēmējus labāk pielāgotā un intensīvākā veidā, nekā to dara valstu pasākumi un citi ES instrumenti. EGF elastīgums attiecībā uz pasākumu veidiem tiek augstu vērtēts. Dažas dalībvalstis vēlētos lielāku procentuālo daļu nekā 35 % izmantot pabalstiem[20], piemēram, darba meklēšanas pabalstiem, mācību pabalstiem, uzturēšanās pabalstiem un mobilitātes pabalstiem.

EGF pasākumi veicina valstu pasākumus, jo tie vienmēr tiek **piedāvāti papildus** valsts pasākumiem. Iepriekšējo novērtējumu konstatējumi un atbalsta saņēmēju atsauksmes apstiprina, ka pretējā gadījumā piedāvātā palīdzība nebūtu bijusi pieejama. Tas skaidri norāda, ka EGF pasākumi papildina un balstās uz to, kas ir pieejams valsts līmenī.

Sociālo partneru un darbiniekus atlaidušo uzņēmumu iesaistīšana pozitīvi ietekmēja EGF intervences gadījumu lietderību, pateicoties labākai pasākumu izstrādei un īstenošanai. To iesaistīšanās Francijā un Spānijā dažkārt arī palīdzēja atbalsta saņēmējiem ātri atrast jaunu darbu.

Atbalsta saņēmēju apsekojumos sniegtās atsauksmes liecina, ka **vispārējā informētība** par EGF **ir uzlabojusies** salīdzinājumā ar iepriekšējiem periodiem, tomēr vēl ir iespējami uzlabojumi. Vairākos gadījumos Komisijas veiktā EGF izmantošanas veicināšana tika uzskatīta par ieguvumu atbalsta saņēmējiem. Vairākās dalībvalstīs (it īpaši BE, CY, DE, EE, ES, IT, FI, HR, HU, IE, LT, LV, PT, SE) ir palielinājusies informētība par EGF, jo dažu pasākumu īstenošanā piedalījās darba ņēmēju organizācijas, īstenošanas struktūras, politikas veidotāji un sociālie partneri. Citās dalībvalstīs (it īpaši FR, CZ, MT, PL, SI, PL, RO, SE) ne visas attiecīgās ieinteresētās personas, to vidū atbalsta saņēmēji, zināja par EGF un tā piedāvātajiem potenciālajiem ieguvumiem, un tas var mazināt EGF lietderību. Ir iespējams uzlabot komunikācijas pasākumus un darba ņēmēju un viņus pārstāvošo organizāciju informētību par EGF ES un valstu līmenī. Aptuveni 80 % atbalsta saņēmēju apsekojuma respondentu zināja, ka viņu saņemto finansējumu līdzfinansēja EGF/ES, bet 20 % to nezināja.

Šķēršļi EGF lietderībai atkārtoti apstiprina iepriekšējo novērtējumu konstatējumus, to vidū šādus (konstatējumi nav sakārtoti prioritārā secībā): a) ilgais un sarežģītais lēmumu pieņemšanas process ES līmenī (vidēji 5,5 mēneši, kas gan ir uzlabojums salīdzinājumā ar 7,2 mēnešiem 2014.–2020. gadā); b) novēlots īstenošanas sākums; c) valsts administratīvās procedūras dalībvalstīs; d) problēmas intervences gadījumu pārvaldībā valsts/reģionālā līmenī

[20] Tāpat kā 2014.–2020. gada periodā, pabalstu līdzfinansējums joprojām ir ierobežots līdz 35 % no visa individualizēto pasākumu kopuma, lai sniegtu proporcionālu palīdzību un saskaņā ar 2007.–2013. gada EGF revīzijas konstatējumiem (ERP (2013), 28. lpp.). Šādus pabalstus var līdzfinansēt tikai tad, ja to piešķiršanas nosacījums ir aktīva līdzdalība EGF pasākumos.

un dalībvalstu pieredzes trūkums EGF izmantošanā; e) problēmas, kas saistītas ar atbalsta saņēmēju vecumu (piemēram, vecāka gadagājuma cilvēki, kuriem nepieciešama īpaši intensīva apmācība); f) grūtības sazināties ar atlaistajiem darba ņēmējiem un veicināt viņu aktivitāti (dažkārt datu aizsardzības ierobežojumu dēļ ir grūti iegūt viņu kontaktinformāciju); g) darba ņēmēju mazā vēlme pēc darbaspēka mobilitātes un pārmaiņām; h) problēmas un kavēšanās EGF pasākumu izstrādē un īstenošanā; i) informētības trūkums par EGF dažās dalībvalstīs; j) institucionālas grūtības pārvaldīt papildu finansējumu, arī citus instrumentus, piemēram, ESF+, Taisnīgas pārkārtošanās fondu (TPF), Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM).

Papildus reintegrācijai darba tirgū EGF radīja **ilgstošu ietekmi uz atbalsta saņēmēju vispārējo nodarbinātību**, piemēram, nodrošinot viņiem jaunas prasmes un kvalifikācijas. Šī ietekme ietver digitālo prasmju un vidisko/zaļo prasmju nodrošināšanu atbalsta saņēmējiem, augstāku pašapziņu, sajūtu, ka esi labāk kvalificēts darbam, vēlmi pārvarēt ar dzimumu saistītus aizspriedumus darba izvēlē un paplašināt savus sociālos tīklus, izmantojot dalību EGF pasākumos. Šie nekvantificētie rezultāti ir labi redzami atbalsta saņēmēju apsekojumā par katru EGF intervences gadījumu, un tie piedāvā kvalitatīvāku pieeju lietderības novērtēšanai. Pēc tam, kad 2021.–2027. gada EGF regulā tika iekļauti konkrēti kopējie rādītāji un paredzēts atbalsta saņēmēju apsekojums par katru EGF intervences gadījumu, tika novēroti **uzlabojumi datu vākšanas un ziņošanas kārtībā**. Tomēr, tā kā katram intervences gadījumam pielāgotu mērķrādītāju noteikšana pieteikuma iesniegšanas posmā pašlaik nav obligāta, nav iespējams novērtēt katra intervences gadījuma sniegumu. Tomēr Komisijas priekšlikums noteikt katram intervences gadījumam pielāgotus mērķrādītājus un iekļaut ziņošanu pa nodarbinātības veidiem netika iekļauts galīgajā nolīgumā starp Eiropas Parlamentu un Padomi par EGF regulu 2021.–2027. gada periodam. Kopumā **EGF lietderības uzraudzība 2021.–2024. gadā ir uzlabojusies.**

Kopumā EGF ir ***lietderīgs*** un **sasniedzis savu mērķi** nodrošināt solidaritāti ar darbu zaudējušiem darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kuru darbība ir beigusies pārstrukturēšanas pasākumu dēļ, vienlaikus palīdzot viņiem atrast ilgtspējīgu darbu vai sākt savu uzņēmējdarbību. Darbu zaudējušo darba ņēmēju vidējais **reintegrācijas rādītājs** darba tirgū bija aptuveni **50 %** septiņos noslēgtajos intervences gadījumos, kas bija zemāks nekā iepriekšējā plānošanas periodā (60 % 46 intervences gadījumos). Šie rezultāti ir jāskata piesardzīgi, jo 2021.–2024. gada periodā izlase bija neliela. Šis rādītājs ir atkarīgs no konkrētā intervences gadījuma īpatnībām, kā arī ārējiem faktoriem (piemēram, situācijas darba tirgū, konkrētajām darbības nozarēm) un atbalsta saņēmēju personīgajiem iemesliem. **Ilgtermiņā reintegrācijas rādītāji** vairumā gadījumu **uzlabojas**[21].

EGF efektivitāte

Efektivitātes kritērijs analizē, cik lielā mērā ar EGF īstenošanu saistītās izmaksas bija pamatotas, ņemot vērā rezultātus (izmaksu un ieguvumu analīze)[22]. Tas tika darīts, analizējot rezultātu sasniegšanai izmantotos resursus, kā arī lēmumu pieņemšanas procesu. Tika arī analizēts, vai intervences gadījumu vai instrumenta līmenī pastāv neefektivitāte vai lieks slogs.

[21] Visos septiņos EGF intervences gadījumos no 2021. gada, par kuriem bija pieejami atbalsta saņēmēju apsekojumi, no atbalsta saņēmējiem saņemtās atsauksmes liecināja, ka reintegrācija darba tirgū ilgtermiņā ir uzlabojusies salīdzinājumā ar situāciju neilgi pēc dalības pēdējā EGF pasākumā. Tāds pats konstatējums tika iekļauts arī iepriekšējā EGF novērtējumā.

[22] EGF izmaksu efektivitāte ir atkarīga no tā, cik lielā mērā radušās izmaksas ir samērīgas ar rezultātiem (definēts kā atbalstīto atbalsta saņēmēju skaits, reintegrēto atbalsta saņēmēju skaits, to atbalsta saņēmēju procentuālā daļa, kuri iesaistījušies izglītībā vai apmācībā un kuri ieguvuši kvalifikāciju, un ilgstoša ietekme uz atbalsta saņēmēju vispārējo nodarbinātību) un vai tos būtu bijis iespējams sasniegt ar mazākiem resursiem (apguves līmenis) un/vai īsākā laikposmā. Analizējot laika jēdzienu, ir analizēti šādi aspekti: pieteikumu iesniegšanas laiks un perioda ilgums, darba atsākšanas pasākumu īstenošanas laiks un ilgums.

Darbības, uz kurām attiecas EGF, pēc definīcijas nav plānojamas, jo atlaišanu izraisošie pārstrukturēšanas pasākumi ir neparedzēti. Tāpēc nav iespējams iepriekš noteikt, cik daudz masveida atlaišanas gadījumu notiks attiecīgajā gadā un kāds būtu atbalsta saņēmēju profils. Turklāt, kad dalībvalstis sagatavo pieteikumu EGF atbalsta saņemšanai, ir grūti precīzi aplēst to cilvēku skaitu, kuri pieteiksies EGF pasākumiem, nepieciešamo pasākumu veidu un ilgumu, kā arī to, cik liela daļa no plānotā budžeta tiks tērēta individualizēto pakalpojumu kopumam.

Saīsinot atsevišķu pieteikumu pieņemšanas **procedūras** gan Komisijā, gan dalībvalstīs, **uzlabojās EGF efektivitāte**. **Kopējais ES līmeņa procedūru ilgums 2021.–2024. gada periodā bija vidēji 5,5 mēneši[23]**, kas ir samazinājums salīdzinājumā ar 7,2 mēnešiem 2014.–2020. gadā. Neraugoties uz to, 16 dalībvalstis[24] **joprojām uzskata, ka lēmumu pieņemšanas process ES līmenī ir ilgs un/vai sarežģīts**. Dažās dalībvalstīs[25] ilgā procedūra tiek uzskatīta par **vienīgo šķērsli, kas kavē pieteikšanos** EGF atbalstam. Tik ilgs process kavē projektu īstenošanu, taču konstatējumi liecina, ka dažos gadījumos valsts/reģionālā līmeņa procedūras ir būtiskāks šķērslis, kas mazina efektivitāti.

Saskaņā ar apspriešanos ar ieinteresētajām personām intervences gadījumu līmenī **pasākumiem pieejamās summas tiek uzskatītas par pietiekamām**. Lielākā daļa respondentu, kas piedalījās Komisijas rīkotajā rakstiskajā apspriešanā, uzskatīja, ka tādus pašus rezultātus nevarētu sasniegt ar mazākiem resursiem vai īsākā laikposmā.

Apguves līmenis (piešķirtās palīdzības izlietojuma procentuālā daļa) tiek pārbaudīts, analizējot katrā atsevišķā gadījumā izmantotos resursus. Tomēr tas neatspoguļo izmaksu efektivitāti intervences gadījumu līmenī. Turklāt tam nav katram intervences gadījumam pielāgota mērķrādītāja, un to nevar uzskatīt par snieguma rādītāju vai intervences gadījuma panākumu rādītāju. Tāpat kā iepriekšējos plānošanas periodos lielākajā daļā EGF intervences gadījumu parasti izmanto tikai daļu no tiem piešķirtajiem līdzekļiem. 2021.–2024. gada periodā ir vērojams progress EGF līdzfinansējuma apguves rādītājos. Septiņos intervences gadījumos no 2021.–2024. gada perioda **vidējais apguves līmenis bija 63 % (septiņi EGF intervences gadījumi)**, kas ir **uzlabojums** salīdzinājumā ar iepriekšējiem periodiem (vidēji 55 % 73 intervences gadījumos 2007.–2013. gadā un 59 % 46 intervences gadījumos 2014.–2020. gadā)[26], kas zināmā mērā liecina par piešķirto resursu labāku izlietojumu.

Dalībvalstu līmenī, salīdzinot kopējo katrā intervences gadījumā iztērēto EGF summu ar atbalstīto atbalsta saņēmēju skaitu, vispārējā tendence ir tāda, ka ar intervences gadījumiem, kas saņēma lielāku EGF finansējumu, tika atbalstīts lielāks skaits atbalsta saņēmēju. Lielākam atbalsta saņēmēju skaitam ir vajadzīgi lielāki finanšu resursi. Tomēr tas attiecas uz gadījumiem, kad atbalsta saņēmējiem ir vajadzīga intensīvāka vai sarežģītāka un dārgāka apmācība. Kopumā nebija iespējams izdarīt jēgpilnus secinājumus par uz katru atbalsta saņēmēju attiecināmo izmaksu efektivitāti, jo katrā intervences gadījumā iztērētie resursi un to atbalsta saņēmēju skaits, kuriem ir sniegta palīdzība un kuri tā rezultātā ir no jauna integrējušies darba tirgū, katrā intervences gadījumā, nozarē un dalībvalstī ievērojami atšķiras. Izmaksas lielā mērā ir atkarīgas no valstu un reģionālajām īpatnībām, kā arī no piedāvāto pasākumu veida un atbalsta saņēmēju situācijas.

Tāpat kā iepriekšējos plānošanas periodos joprojām bija iespējama līdzekļu pārdale starp pasākumiem, pamatojoties uz vajadzībām, kas radušās īstenošanas periodā. Tomēr par līdzekļu

[23] No pieteikuma iesniegšanas dienas līdz maksājuma dienai.
[24] AT, CY, CZ, DE, FI, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PL, PT, SE, SI (saskaņā ar Komisijas 2024. gada novembrī veikto rakstisko apsekojumu attiecībā uz dalībvalstīm, kuras 2021.–2024. gadā nepieteicās EGF).
[25] AT, CY, FI, HR.
[26] *Ex post* novērtējums par EGF 2014.–2020. gadā, SWD(2021)381/13.12.2021., 37. lpp.

pārdali, kas pārsniedz 20 %, dalībvalstīm ir jāinformē Komisija. Šāda pārdale ir notikusi 22 % intervences gadījumu (4 no 18)[27], savukārt 2014.–2020. gadā tā notika aptuveni 10 % intervences gadījumu (5 no 46).

EGF saskanība

EGF saskan ar valsts, reģionālo un vietējo politiku un nodrošina pietiekamu elastību, lai pastiprinātu un/vai papildinātu darba tirgus pasākumus, ko dalībvalstis nodrošina valsts līmenī. Dažos gadījumos EGF intervence bija daļa no plašāka politikas satvara, kura mērķis bija līdz minimumam samazināt masveida atlaišanas sekas reģionā, tādējādi nodrošinot saskanību starp darbībām, ko īsteno citas reģionālās un vietējās ieinteresētās personas, kā arī palielinot EGF rezultātu ilgtspēju[28].

Intervences gadījumu līmenī netika konstatēta pārklāšanās ar citu ES vai valsts finansējumu. Tika konstatēta spēcīga papildināmība starp EGF un ESF+. Jo īpaši papildināmību nodrošina fondu koordinācija valsts līmenī. Ir iespējams labāk saskaņot EGF un ESF+ pieejamību, jo dažas dalībvalstis izvēlas finansēt EGF veida pasākumus, izmantojot ESF+, TPF, ANM, jo šie instrumenti jau ir pieejami un nodrošina lielāku elastību summu ātrai pārdalīšanai.

Jaunā prasība dalībvalstīm katrā EGF pieteikumā paskaidrot, kā tas tiek koordinēts, izmantojot ieteikumus, kas izklāstīti ES kvalitātes sistēmā pārmaiņu un pārstrukturēšanas prognozēšanai (*QFR*), kas ir paraugprakses sistēma uzņēmumu pārstrukturēšanas prognozēšanai un ar to saistīto jautājumu risināšanai, sniedz vairāk pierādījumu par EGF papildināmību ar valsts pasākumiem un instrumentiem.

EGF radītā ES pievienotā vērtība

ES pievienotā vērtība raksturo, cik lielā mērā, pateicoties konkrētajai ES intervencei, ir notikušas izmaiņas. Tas tiek darīts, analizējot papildu ieguvumus salīdzinājumā ar scenāriju ar dalībvalstu palīdzību un ietekmi, ko radītu EGF atbalsta pārtraukšana.

Neraugoties uz ierobežotajiem pierādījumiem, kas iegūti apspriešanā ar ieinteresētajām personām, šā novērtējuma konstatējumi liecina, ka EGF sniedz pievienoto vērtību salīdzinājumā ar to, ko dalībvalstis būtu varējušas sasniegt vienas pašas, izmantojot valsts pasākumus, kuru mērķis ir palīdzēt atlaistajiem darba ņēmējiem. Rakstiskās apspriešanas rezultāti liecina, ka aptuveni **70 % respondentu uzskata, ka EGF sniedz pievienoto vērtību**[29]. Aptuveni **62 %** respondentu, kas piedalījās atbalsta saņēmēju apsekojumā, novērtēja EGF pozitīvi salīdzinājumā ar citiem atbalsta avotiem valsts/reģionālā līmenī, kā vienu no EGF atbalsta priekšrocībām minot to, ka tas ir **pielāgots atbalsta saņēmēju īpašajām vajadzībām**.

EGF ir bijis sekmīgs un 2021.–2024. gadā radījis ievērojamu ***ES pievienoto vērtību***. Kā apstiprināts iepriekšējos EGF novērtējumos, tas jo īpaši attiecas uz EGF *ietekmi uz apjomu*,

[27] Attiecībā uz EGF/2021/002 IT/*Air Italy* un EGF/2021/003 IT/*Porto Canale* Itālija ir pieprasījusi vairākas budžeta pārdales. *Air Italy* gadījumā tika palielināti divi pasākumi, lai nodrošinātu lielāku mobilitātes izmaksu atlīdzināšanu un ieguldījumu izmitināšanas un ceļa izdevumu segšanā mācību laikā. Turklāt tehniskās palīdzības pozīcijas tika koriģētas, lai izmantotu summu, kas nav iztērēta sagatavošanas pasākumiem, nolūkā papildināt pārvaldības un kontroles darbības. *Porto Canale* gadījumā budžeta pārdale tika pieprasīta, lai piedāvātu lielāku atbalstu mācībām. Attiecībā uz EGF/2021/006 ES/*Cataluña automotive* tika pievienots papildu pasākums: darba ņēmējiem piedāvāts līdzdalības stimuls, lai veicinātu viņu līdzdalību. Šim pasākumam paredzētie līdzekļi nāk no nodarbinātības atsākšanas stimula. Attiecībā uz EGF/2022/003 ES/*Alu Ibérica* pārdale tika pieprasīta, lai piedāvātu lielāku palīdzību darba meklēšanā un mācību kursus.

[28] *Ex post* novērtējums par EGF 2014.–2020. gadā, SWD(2021)381/13.12.2021., 43. lpp.

[29] Rakstisks apsekojums ar ieinteresētajām personām no visām dalībvalstīm, kas veikts 2024. gada oktobrī–decembrī.

darbības jomu (piemēram, inovatīvi pasākumi[30]), lomu un procesu[31], tomēr ietekme katrā dalībvalstī atšķiras un lielā mērā ir atkarīga no valsts atbalsta struktūrām. Pievienotā vērtība ir būtiska attiecībā uz ietekmi uz apjomu, kas nozīmē, ka EGF palīdzība ne tikai palielina piedāvāto pakalpojumu skaitu un daudzveidību, bet arī to intensitātes līmeni, cenšoties nevienu neatstāt novārtā.

Tā kā EGF lielā mērā papildina citus ES instrumentus (it sevišķi ESF+), tas rada papildu ES pievienoto vērtību, jo nepārklājas ar to darbības jomu un mērķgrupām.

Visbeidzot, ņemot vērā šā novērtējuma ierobežojumus, EGF saskaņā ar pašreizējo tiesisko regulējumu turpina sniegt ES pievienoto vērtību, rezultatīvi atbalstot darba ņēmējus, kurus ietekmē globālās ekonomikas pārmaiņas, un tādējādi tas ir saskaņots ar ES visaptverošajiem sociālās politikas mērķiem.

EGF būtiskums

Ar būtiskuma novērtēšanas kritērijiem tiek novērtēts EGF būtiskums. Tas aptver trīs galvenos aspektus: i) EGF *paplašinātās darbības jomas* piemērotību un lietderību; ii) tā *grozītos intervences kritērijus*, kas izklāstīti 2021.–2027. gada EGF regulā, un iii) to, cik lielā mērā tas atbilda dalībvalstu vajadzībām.

2021.–2024. gada periodā pierādījumi liecināja, ka ***paplašinātā darbības joma*** ir **būtiska** un noderīga fonda mērķu sasniegšanai, jo tā labāk atspoguļo ekonomisko situāciju un padara EGF pieejamāku. Lielākā daļa ieinteresēto personu, ar kurām notika apspriešanās, arī piekrita, ka pieteikšanās procedūra ir kļuvusi vienkāršāka un ātrāka pēc tam, kad tika atcelta nepieciešamība pierādīt atlaišanas cēloni.

Paplašinātā darbības joma un **vienkāršotā pieteikšanās procedūra ļauj EGF izmantot** visiem darba ņēmējiem, kas atlaisti liela pārstrukturēšanas pasākuma laikā, **tādējādi cenšoties nevienu neatstāt novārtā**. Lēmumi par EGF līdzfinansējumu ir balstīti uz paredzamo atlaišanas ietekmi (piemērojot 200 darbu zaudējušo darba ņēmēju slieksni), nevis uz to cēloni. Šis fakts nodrošina dalībvalstīm **lielāku elastību** un ļauj mērķtiecīgi pievērsties darbu zaudējušo darba ņēmēju vajadzībām. Pamatojoties uz savāktajiem pierādījumiem, **EGF darbības joma** ir piemērota un ļauj risināt pastāvīgi mainīgās darba tirgus vajadzības, kas saistītas ar automatizāciju, mākslīgo intelektu, divējādo digitālo un zaļo pārkārtošanos utt.

Par būtiskiem un lietderīgiem tika atzīti ***grozītie intervences kritēriji***, kas samazina darbu zaudējušo darba ņēmēju slieksni līdz 200. Vairākas dalībvalstis norādīja, ka mazāki darba tirgi tagad varētu gūt labumu no darbu zaudējušo darba ņēmēju minimālā skaita samazināšanas. **Lielākā daļa ieinteresēto personu** uzskata, ka **pazeminātais slieksnis ir stimulējošs faktors, kas dalībvalstīm būtu jāpiemēro**, savukārt iepriekšējais slieksnis 2014.–2020. gadam tika uzskatīts par šķērsli. Kopumā kopējais to darba ņēmēju skaits, kuriem paredzēts atbalsts, ir mazāks nekā atlaisto darba ņēmēju skaits, jo ne visiem atlaistajiem darba ņēmējiem ir vajadzīgs atbalsts. Attiecībā uz atlaisto darbinieku skaita slieksni piecos pieteikumos (no 18 pieteikumiem, kas saņemti 2021.–2024. gadā), t. i., 27 % gadījumu, kopējais atlaisto darba ņēmēju skaits bija mazāks par 500, savukārt pārējos 13 intervences gadījumos tas pārsniedza 500. Attiecībā uz to darba ņēmēju skaitu, kuriem bija paredzēti EGF pasākumi, 11 pieteikumos attiecīgo darba ņēmēju skaits bija mazāks par 500, bet septiņos pieteikumos tas pārsniedza 500.

[30] Beļģija, Dānija, Grieķija, Itālija, Spānija un Vācija. Vācijā bijušajiem *Vallourec* darbiniekiem (EGF/2023/003 DE/*Vallourec*) tika noorganizēts vienas dienas brauciens ar autobusu, lai apmeklētu uzņēmumus un apspriestu darbā pieņemšanas iespējas. Vācijā atbalsta saņēmēji, kas pabeidza digitālās mācības, saņēma planšetdatoru. Beļģijā, Flandrijas reģionā (EGF/2024/002 BE/*Limburg machinery and paper*), tika organizēts darbvietu gadatirgus, savukārt Valonijas reģionā atbalsta saņēmējiem tika sniegti stimuli piedalīties digitālajā apmācībā.
[31] *Ex post* novērtējums par EGF 2014.–2020. gadā, SWD(2021)381/13.12.2021., 46.–47. lpp.

Pamatojoties uz iepriekšējiem EGF novērtējumiem, ar 2021.–2027. gada EGF regulu atsauces periods 200 darbu zaudējušo darba ņēmēju sliekšņa aprēķināšanai tika mainīts uz četriem mēnešiem (attiecībā uz darbinieku atlaišanu uzņēmumā vai reģionālā intervences gadījumā[32]) un uz sešiem mēnešiem (attiecībā uz darbinieku atlaišanu nozares intervences gadījumā[33]). Ārpus četru vai sešu mēnešu atsauces perioda vairāk darbu zaudējušo darba ņēmēju un pašnodarbinātu personu, kuru darbība ir beigusies, var iekļaut kā atbalsttiesīgos saņēmējus ar nosacījumu, ka atlaišana notiek sešus mēnešus pirms atsauces perioda sākuma vai laikposmā starp atsauces perioda beigām un pēdējo dienu pirms Komisijas veiktā izvērtējuma pabeigšanas datuma. Kopumā šīs izmaiņas tika uzskatītas par lietderīgām, ņemot vērā darbu zaudējušo darba ņēmēju vajadzības.

Veicot izmaiņas intervences kritērijos nolūkā iekļaut iespēju atbalstīt darba ņēmējus, kas zaudējuši darbu vairākās ekonomikas nozarēs reģionā, tika ņemtas vērā iepriekšējā novērtējumā paustās valstu un reģionālo iestāžu atsauksmes, kurās tika norādīts, ka augstais slieksnis ir šķērslis, kas kavē pieteikšanos EGF atbalstam. Tāpēc **EGF tagad ir elastīgāka pieeja pārstrukturēšanas pasākumiem**, kuros iesaistīts vairāk nekā viens uzņēmums. Šo iespēju izmantoja vienā nozares intervences gadījumā, kas attiecās uz darba ņēmējiem no divām ekonomikas nozarēm (mašīnu un iekārtu nozare, kā arī papīra nozare).

Attiecībā uz **būtiskumu** saistībā ar to, cik lielā mērā EGF apmierina dalībvalstu vajadzības, šā novērtējuma konstatējumi atkārtoti apstiprina iepriekšējo EGF novērtējumu konstatējumus, ka visās ieinteresēto personu grupās pastāv plaša vienprātība par to, ka **EGF ir pietiekami pielāgots attiecīgo mērķgrupu konkrētajām vajadzībām**. ES līmenī veiktās intervijas arī norāda uz uzlabojumiem katrā plānošanas periodā pasākumu kopuma izstrādē dalībvalstu līmenī, un tika norādīts, ka **EGF pasākumos arvien vairāk tika ņemts vērā sociālekonomiskais konteksts**. Tādējādi šādu darba ņēmēju vajadzības tika risinātas vispusīgāk, piemēram, sniedzot papildu atbalstu bērnu aprūpei un pabalstiem pārkvalifikācijas procesa laikā (Spānijā).

Tāpat kā iepriekšējos plānošanas periodos EGF regula[34] pieļauj zināmu **elastību līdzekļu pārdalīšanai starp pasākumiem, pamatojoties uz vajadzībām, kas var rasties īstenošanas periodā**, ar nosacījumu, ka netiek pārsniegts kopējais EGF budžets.

Visbeidzot, novērtējums liecina, ka 2021.–2024. gada periodā EGF finansējums ir bijis ***ļoti būtisks***. Pierādījumi arī liecina, ka paplašinātā darbības joma un grozītie intervences kritēriji ir būtiski, labāk atspoguļo ekonomisko situāciju un padara EGF pieejamāku.

Attiecībā uz *nākotnes vajadzībām*, aplūkojot megatendenču datus[35], kas saistīti ar to, kā cilvēki strādā un mācās, divējādās digitālās un zaļās pārkārtošanās problēmām, mākslīgā intelekta ietekmi apvienojumā ar ES iedzīvotāju skaita samazināšanos un novecošanu un ģeopolitisko vidi, dati, šķiet, norāda uz neatliekamu vajadzību pēc jaunām prasmēm. Ieguldījumi darba ņēmēju, jo īpaši neaizsargātu darba ņēmēju, pārkvalifikācijā un prasmju pilnveidē, piemēram, apstrādes rūpniecībā vai autobūvē, varētu atbalstīt šo nozaru pārveides procesu vai dažos gadījumos potenciāli novērst darbvietu zaudēšanu nākotnē. Ja pārstrukturēšanu nevar novērst,

[32] Atsauces periods 500 darbu zaudējušu darba ņēmēju sliekšņa aprēķināšanai reģionālajos intervences gadījumos 2014.–2020. gadā bija deviņi mēneši.

[33] "Nozares intervences gadījums" bija jaunievedums 2021.–2027. gada periodam attiecībā uz vismaz 200 darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (vai pašnodarbinātām personām, kuru darbība ir beigusies) četru mēnešu atsauces periodā uzņēmumos, jo īpaši MVU, kas pieder pie vienas vai dažādām ekonomikas nozarēm, kuras definētas *NACE* 2. redakcijas nodaļas līmenī, tajā pašā reģionā, kas definēts *NUTS* 2. līmenī.

[34] Sk. Regulas (ES) Nr. 2021/691 17. panta 5. punktu.

[35] ESPAS-Global-Trends-to-2040-Choosing-Europes-Future-EN.pdf.

darbinieki, kuri jau ieguvuši jaunas kvalifikācijas, būtu labāk sagatavoti, tādējādi ļaujot tiem ātri atrast jaunu darbu un izvairīties no bezdarba.

Gūtās atziņas

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām norāda uz vairākām svarīgām atziņām, kas gūtas gan dalībvalstu, gan ES līmenī un kas uzlaboja EGF lietderību, efektivitāti un būtiskumu.

Dalībvalstu līmenī ir gūtas vairākas svarīgas atziņas.

- Dalībvalstīm, kurām ir iepriekšēja pieredze EGF intervences gadījumos, kļūst iespējams *ātrāks pieteikšanās process*, jo tiek sagatavoti pilnīgāki pieteikumi, un tā rezultātā tiek gūti apjomradīti ietaupījumi, pateicoties pieredzei, kas gūta pieteikumu iesniegšanas procesā. Tomēr ilgā procedūra dažās dalībvalstīs joprojām ir kavējošs faktors.
- EGF palīdzības izmantošana mudina izstrādāt vispārēju pārstrukturēšanas palīdzības sniegšanas mehānismu dalībvalstīs, kurām ir maza pieredze darbā ar masveida atlaišanas gadījumiem.
- Valstu procedūru *agrīna uzsākšana*, lai nodrošinātu agrīnu intervenci.
- Darba tirgus pasākumu *izstrāde* ar mērķi iekļaut pielāgotu atbalstu, kas balstīts uz atbalsta saņēmēju vajadzībām.
- *Fiziskā tuvuma un viegli pieejama atbalsta* nozīmīgums atbalsta saņēmējiem. Daudzos gadījumos EGF atbalsts ir pozitīvi ietekmējis to, kā aktīvi darba tirgus pasākumi tiek pārvaldīti valsts līmenī, un arī tajos iesaistītās partnerības.
- *Nepieciešamība uzlabot komunikācijas pasākumus*. Šo mērķi var sasniegt, izskaidrojot, kādus pasākumus un darbības var atbalstīt no EGF un kādā veidā, izmantojot saziņu, kas pielāgota dažādām ieinteresētajām personām (atbalsta saņēmējiem, uzņēmumiem un mācību nodrošinātājiem) un valstu EGF pārvaldības struktūrām. Dalībvalstīm būtu aktīvi jāinformē un jāpalielina informētība par EGF, jo īpaši atbalsta saņēmēju vidū, jo tas netiek darīts sistemātiski vai vienādi visās ES valstīs.

Arī ES līmenī ir gūtas vairākas svarīgas atziņas.

- *Darbības jomas paplašināšana*, attiecinot to arī uz darba zaudēšanu jebkurā liela mēroga pārstrukturēšanas pasākumā neatkarīgi no tā cēloņa, ir ļāvusi padarīt EGF atbalstu pieejamāku.
- *Ātrāka un vienkāršāka EGF izmantošana*, ko nodrošināja vienkāršots pieteikumu iesniegšanas process, kurā tiek prasīts sniegt mazāk pierādījumu, un īsāki procedūras termiņi, ir padarījusi EGF atbalstu pieejamāku. Tomēr procedūra joprojām tiek uzskatīta par pārāk garu un sarežģītu. Lēmumu pieņemšanas procesa paātrināšana uzlabotu EGF pieejamību un izmantošanu.

Jaunās ziņošanas prasības uzlabo *fonda lietderības* uzraudzību. EGF lietderības mērīšanu un uzraudzību būtu iespējams vēl vairāk uzlabot, ja dalībvalstis izstrādātu katram intervences gadījumam pielāgotus mērķrādītājus. Tomēr dažas dalībvalstis uzskata, ka uzraudzības un ziņošanas prasības jau ir pārāk apgrūtinošas.

Komisijas priekšlikums grozīt 2021.–2027. gada EGF regulu

Komisija 2025. gada 1. aprīļa priekšlikumā ierosināja grozīt EGF regulu[36]. Komisija ierosina paplašināt darbības jomu, attiecinot to arī uz darba ņēmējiem, kuriem draud darba zaudēšana uzņēmumos, kuros notiek pārstrukturēšana. EGF palīdzētu darba ņēmējiem apgūt prasmes, kas

[36] COM(2025)140.

vajadzīgas, lai palīdzētu viņiem pāriet citā amatā vai mainīt darbu. Ātri nodrošinot atbalstu pirms kolektīvās atlaišanas un darbvietu zaudēšanas, EGF novērsīs lielākus traucējumus un nodrošinās raitāku pāreju no vienas darbavietas uz citu. Uzņēmumiem būs jālīdzfinansē daļa no darba ņēmējiem piedāvātās palīdzības.

Lai gan tas neietilpst novērtēšanas sākotnējā darbības jomā, pamatojoties uz ierobežotajiem rezultātiem, dažas no novērtējumā iekļautajām atziņām varētu izmantot priekšlikumam grozīt regulu. Pamatojoties uz šā novērtējuma konstatējumiem, Komisija ierosina **racionalizēt un paātrināt EGF atbalsta izmantošanas procedūras**, lai nodrošinātu, ka tas ir ātri pieejams tur, kur tas visvairāk vajadzīgs.

Saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem Eiropas Parlamentam un Padomei ir jāpārskata un jāapstiprina katrs EGF atbalsta pieprasījums. Saskaņā ar priekšlikumu tiem būtu iespēja apstiprināt EGF budžetu reizi gadā, un Komisija piešķirtu finansējumu dalībvalstīm, pamatojoties uz to pieprasījumiem.

Papildus ātrākai izmantošanas procedūrai ES līmenī Komisija ierosina īsākus palīdzības pieprasījumu izskatīšanas termiņus gan dalībvalstīm, gan Komisijai. Tas samazinātu intervences pasākumu apstiprināšanas kopējo ilgumu no 21 nedēļas līdz 11 nedēļām, tādējādi pievēršoties šim novērtējuma konstatējumu aspektam.

Priekšlikums pašlaik tiek apspriests Eiropas Parlamentā un Padomē.